

den vilde private Spekulation havde taget Pengene. Det erkendtes da ogsaa fra alle Sider, at det var meget bedre, at det var rimeligt, ja, det eneste rimelige, at Staten lagde en meget stor Afgift paa Spiritus.

Hvad det bajerske Øl angaar, er Forholdet det, at vel havde vi i tidligere Aar, længere tilbage i Tiden, Afgift paa Øl, men i 40 Aar, indtil 1891, var der ingen Skat til Staten paa Øllet. I Loven af 1. April 1891 fik vi den første Skat paa bajersk Øl. Man satte Skillelinien mellem skattefrit og ikke skattefrit Øl ved $2\frac{1}{4}$ Vægtprocent Alkohol, og Skatten blev sat til 10 Kr. pr. Td. Denne Skat indbragte i Aarene derefter vekslende Beløb, i de første Aar 3—4 Mill. Kr., 1916—17 noget over 9 Mill. Kr.; i de senere Aar har den som bekendt været meget højere, fordi man ogsaa for Øllets Vedkommende har forhøjet Skatten i betydelig Grad. Der har samtidig været Skat paa indført Spiritus, men ogsaa denne kunde bringes i Handelen i ubegrænsede Mængder, indtil de nugældende Restriktioner blev iværksat.

Samtidig med den store Skatteforhøjelse paa Drikkespirit, Brændevin og Akvavit blev der nedlagt en Mængde Spritfabrikker. Vi havde tidligere en 14—15 Spritfabrikker; men da Produktionen maatte nedsættes saa stærkt, som jeg her har nævnt, blev det nødvendigt at nedlægge den overvejende Del af Spritfabrikkerne. Saa vidt jeg erindrer, blev omtrent et Dusin af disse nedlagt; de blev opkøbt af de to Spritfabrikker, der blev tilbage, „De danske Spritfabrikker“ og Spritfabrikken „Fortuna“. Forholdene blev ordnet ved en mindelig Overenskomst, og de nedlagte Spritfabrikker blev heller ikke savnet, idet Produktionen ikke var større, end at de tilbageværende meget let har kunnet producere den Mængde Spiritus og den Mængde Sprit til teknisk Brug samt den Mængde Gær, der skulde bruges her i Landet. Men samtidig var der skabt et Monopol. Spritfabrikkerne fik faktisk et Monopol, idet Fabrikationen blev begrænset til de to Fabrikker „De danske Spritfabrikker“ og Spritfabrikken „Fortuna“. Der er ganske vist en lille Spritfabrikovre i Silkeborg, men da denne kun producerer ca. 1 pCt. af den samlede Produktion, spiller denne Produktion en ganske underordnet Rolle, og i den Forbindelse, der her er Tale om, er det fuldkommen ligegyldigt, om denne Fabrik kan operere i Ly af de to andre Selskaber, der har Monopol.

Der er altsaa faktisk et Monopol, og det er dermed ogsaa givet, at Staten ikke kan undlade at kontrolere de to Fabrikker

helt og fuldt ud, hvad Staten jo ogsaa gør. Den kontrolerer deres Produktion af Drikkespirit, og denne er begrænset til det Kvantum, jeg nævnte før, 1 200 000 Liter 100 pCt.s Spiritus samt et bestemt nærmere fastsat Kvantum til Forskæringsspirit. De maa endvidere kun give et nærmere fastsat Udbytte til Aktionærene, og deres Forhold er i det store og hele underlagt Statens Kontrol. De to paagældende Virksomheder er ogsaa fuldt ud paa det rene med, at saaledes maa det blive ogsaa i Fremtiden, hvis da ikke helt uforudsete Begivenheder skulde indtræffe, f. Eks. en saadan Begivenhed som den, der her foreligger Forsøg paa at fremkalde, nemlig Ophævelsen af Restriktionerne vedrørende Ølproduktionen. Sker dette, kan jeg ikke se rettere end, at det bliver meget vanskeligt i Fremtiden at opretholde den Kontrol, som man nu har overfor Drikkespirit.

Det er sagt af det ærede Medlem Hr. Pitzner, som har talt paa det konservative Folkepartis Vegne, at de for Øllet gældende Restriktioner vedtoges paa Grund af Mangel paa Raastoffer. Dette er ikke rigtigt. De for Øllet gældende Restriktioner er vedtaget i Begyndelsen af 1921, altsaa under den nuværende Regering, og de er vedtaget som en Valutaforanstaltning, aldeles ikke som Følge af Mangel paa Raastoffer. De blev vedtaget som et Led i de Bestræbelser, der den Gang var oppe for for det første at begrænse Importen af udenlandske Varer og for det andet at skaffe saa meget som muligt af dansk Produktion til Eksport. Jeg maa beklage, at det saa at sige var det eneste der kom ud af Valutaforhandlingerne. Om end det var noget godt, saa var det alligevel ikke tilstrækkeligt. De nugældende Bestemmelser er af 18. Januar 1921. Det ærede Medlem Hr. Pitzner har sagt, at nu var der Trang i Befolkningen til at vende tilbage til det stærke Øl. Jeg har ikke nogetsteds mødt en saadan Trang, og jeg tror ikke, der kan rejses nogen Stemning til Fordel for Brygningen af stærkt Øl.

Jeg skal indrømme det ærede Medlem Hr. Pitzner, at jeg har sagt, at Systemet, som vi har, er ufuldkomment, og det maa revideres, inden der er gaaet længere Tid, det har altid staaet mig klart. Men jeg kan ikke se, at der er nogen Nødvendighed for at revidere det i Øjeblikket. Det har faktisk kun virket godt og vel 1 Aar i sin nuværende Skikkelse; men at det i det hele og store har virket heldigt, at vi har faaet de gældende Bestemmelser vedtaget, det er utvivlsomt. Det er mig ufatteligt, at et Parti som Det konservative Folkeparti